

**Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court**

Priština, 15 oktober 2010
Br. ref.: RK 48/10

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

Slučaju br. KI 17/10

Vesel Tmava i ostali

protiv

Ministarstva transporta i komunikacije Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosioci zahteva

1. Imenovani podnosilac zahteva je g. Vesel Tmava, građanin Kosova koji živi u selu Llugaxhi u opštini Lipljan, kome se pridružila grupa slično pogođenih građana. Podnosiocze zahteva kolektivno zastupa g. Naser Gashi, advokat iz Prištine.

Tužena stranka

2. Tužena stranka je Ministarstvo transporta i komunikacije Republike Kosovo (u daljem tekstu: "Ministarstvo").

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahteva tvrde da je Administrativno uputstvo Ministarstva 2008/08, izdato 1. januara 2009. (u daljem tekstu: Uputstvo), povredilo njihovo pravo na imovinu.

Pravna osnova

4. Član 113 (7) Ustava, članovi 20 i 22 (7) i (8) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2008 (u daljem tekstu: "Zakon") i član 54 (b) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: "Poslovnik o radu").

Postupak pred Sudom

5. Podnosioci zahteva podneli su podnesak Sudu dana 11. februara 2010.
6. Dana 2. marta 2010, Sud je poslao primerak podneska Ministarstvu i zahtevao je odgovor. Sud je primio odgovor Ministarstva 8. marta 2010.
7. Dana 14. aprila 2010, Sud je poslao primerak odgovora Ministarstva pravnom zastupniku podnosilaca zahteva i pozvao je pravnog zastupnika da da komentar na odgovor Ministarstva. Pravni zastupnik podnosioca zahteva, međutim, nije odgovorio na zahtev.
8. Dana 14. juna 2010, Komisija za razmatranje u sastavu sudije Robert Carolan (predsedavajući), Enver Hasani i Ivan Čukalović razmotrila je izveštaj sudije izvestioca Almiro Rodrigues i dala preporuku Sudu o prihvatljivosti podneska.

Kratak pregled činjenica

9. Podnosioci zahteva vlasnici su vozila u kojima se volan nalazi sa desne strane vozila. Ova vozila su prvobitno uvezena iz Velike Britanije. Podnosioci zahteva platili su carinu na vozila i svakome je pružena jedinstvena carinska isprava. Vozila su takođe prošla tehnički pregled i registrovana su u odnosnim Centrima za registraciju vozila.
10. Dana 1. januara 2009, Ministarstvo je izdalo osporeno uputstvo, koje obavezuje na "homologaciju" vozila na putevima na Kosovu¹.
11. Kako bi produbilo proces standardizacije zahtevan Uputstvom, Ministarstvo je usvojilo Odluku br. 303/09 (u daljem tekstu: Odluka) dana 24. juna 2009. kojom se zahteva od svih lica koja poseduju vozilo namenjeno za tržišta u Velikoj Britaniji, na Kipru ili Malti da "dobije sertifikat o usklađenosti od ovlašćene institucije u Republici Kosovo"². Odluka je stupila na snagu 1. jula 2009. god³.

¹ Uvođenje Administrativnog uputstva br. 2008/08

² Odluka br. 303/09, stav 4

³ Isto u stavki 5

Navodi podnosioca zahteva

12. Podnosioci zahteva se žale da neće biti u mogućnosti da dobiju sertifikate o usklađenosti za svoja vozila sa volanom na desnoj strani i, da će se, samim tim, novi zahtevi primenjivati retroaktivno na sva vozila registrovana pre 1. jula 2009.
13. Podnosioci zahteva tvrde da retroaktivan efekat nije predviđen niti Zakonom br. 02/L-70 o bezbednosti u drumskom saobraćaju niti Uputstvom.
14. Stoga, podnosioci zahteva tvrde da ih Odluka lišava sposobnosti da koriste svoje pravo na imovinu, zagarantovano članovima 46.1 i 46.2 Ustava. Iz istih razloga, podnosioci zahteva takođe tvrde da Odluka krši član 3 (2) [Jednakost pred zakonom], član 16 (1) [Premoć Ustava], član 24 (1) i (2) [Jednakost pred zakonom], i član 55 (1) [Ograničenje prava i osnovnih sloboda] Ustava.
15. Usled većeg broja vozila sa volanom sa desne strane na Kosovu, podnosioci zahteva takođe tvrde da primena Uputstva i Odluke "može izazvati nepopravljivu štetu," i, posledično, javni interes primorava Sud da spreči datu štetu.
16. Stoga, podnosioci zahteva zahtevaju da Sud izrekne privremene mere u skladu sa članom 116 (2) Ustava i članom 27 (1) Zakona. U konkretnom smislu, podnosioci zahteva zahtevaju da Sud "obustavi retroaktivno svojstvo" Odluke i Uputstva sve dok sud ne odluči o meritumu slučaja.

Podnesci tužene stranke

17. Ministarstvo, u svom odgovoru, tvrdi da "Odluka nema nikakvu retroaktivnu pravnu osnovu"⁴ i da utiče samo na vozila registrovana nakon 1. jula 2009. god.
18. Ministarstvo se slaže, međutim, da vlasnici vozila sa volanom sa desne strane koja su registrovana pre 1. jula 2009. moraju i dalje dobiti sertifikat o usklađenosti pre nego što obnove registraciju takvih vozila⁵. Ministarstvo insistira da dobijanje datog sertifikata ne zahteva od vlasnika da vrate pogođena vozila u zemlju porekla⁶. Ministarstvo umesto toga podstiče vlasnike da "potraže tehničko rešenje" kojim bi se volan premestio na levu stranu vozila (Odgovor, Referentni br. 50508, od dana 8. marta 2010., stavka 13)⁷.
19. Ministarstvo tvrdi da bi legalizacija vozila sa volanom na desnoj strani nosila "stalnu opasnost po vozače ovih vozila i druge učesnike u drumskom saobraćaju"⁸. Ministarstvo je posebno zabrinuto da saobraćajni znaci nisu postavljeni kako bi se ispunila potreba vozača sa desne strane vozila⁹. Stoga, Ministarstvo veruje da javni interes zapravo govori u korist Odluke.

Ocena zahteva za izricanje privremene mere

20. Podnosioci zahteva ne navode niti razloge za zahtevanje privremenih mera niti precizne posledice ukoliko mere nisu zagarantovane. Stoga, argumenti načinjeni od strane podnosioca zahteva ne ispunjavaju ustavni zahtev "nepopravljive štete"¹⁰

⁴ Odgovor, Referentni br. 50508, od dana 8. marta 2010., stavka 12)

⁵ Vidi isto.

⁶ Vidi isto u stavci 13.

⁷ Isto.

⁸ Isto u stavci 10.

⁹ Vidi isto u stavci 11.

¹⁰ (Član 116 (2) Ustava

21. Sledi da je zahtev za izricanje privremenih mera neosnovan i mora biti odbačen kao neprihvatljiv.

Ocena prihvatljivosti podneska

22. Kako bi bio u mogućnosti da reši Podnesak podnosioca zahteva, Sud mora pre svega preispitati da li su podnosioci zahteva ispunili zahteve prihvatljivosti predviđene Ustavom.

23. Član 113 (7) Ustava predviđa:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Član 47.2 Zakona predviđa:

“Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

25. Podnosioci zahteva navode da “postupci pred redovnim sudom nisu započeli ni u jednom slučaju (...) zato što vlasti nisu izdale nikakvu odluku o odbijanju strankama (...) kroz Centre za tehnički pregled.”

26. Sud želi da istakne da je rezon za pravilo o iscrpljivanju pravnih sredstava da se pruži odnosnim vlastima, uključujući sudove, prilika da spreče ili da isprave navodni prekršaj Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak na Kosovu pruža delotvoran pravni lek za prekršaj ustavnih prava¹¹. Međutim, nije neophodno da se ustavna prava eksplicitno ističu u odnosnim postupcima. Sve dok je pitanje istaknuto implicitno ili u svojoj suštini, zahtev o iscrpljivanju pravnih sredstava je zadovoljen¹².

27. Podnosioci zahteva tvrde, da bi dati sudski postupci, nakon što su pokrenuti, trajali tri do pet godina usled velikog broja zaostalih nerešenih predmeta pri sudovima. Podnosioci zahteva tvrde da nakon tri godine od njih bi bilo zahtevano da promene volan u svojim vozilima. Stoga, podnosioci zahteva tvrde da bi ulaganje prigovora na uputstvo u redovnom postupku bilo “nerazumno” i “ne bi imalo nikakvu pravnu vrednost.”

28. Iz razloga što “se od podnosioca zahteva traži da samo iscrpe pravna sredstva koja su im na raspolaganju i na snazi,”¹³. Podnosioci zahteva stoga tvrde da bi Sud trebalo da oceni podnesak prihvatljivim.

29. Sud napominje da podnosioci zahteva priznaju da nisu uložili prigovor na Uputstvo ili Odluku u redovnom upravnom ili sudskom postupku. Sud takođe napominje da podnosioci zahteva nisu tražili pomoć nikakvim drugim pravnim sredstvom koje im je moglo biti na raspolaganju u skladu sa važećim zakonima.

¹¹ Vidi, mutatis mutandis, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god

¹² Vidi, mutatis mutandis, ESLJP, Azinas protiv Kipra, br. 56679/00, odluka od 28. aprila 2004. god

¹³ Odluka, Slučaj br. KI 23/09, Ahmet Arifaj protiv Opštine Klina, stavka 13

30. Podnosioci zahteva su zapravo imali druga pravna sredstva, čak i pre nego što su vlasti izdale odluke kojim su odbile registraciju, iz razloga što Zakon o upravnom postupku obuhvata sredstva žalbe usled upravne tišine.
31. Podnosioci zahteva su umesto toga podneli svoj podnesak direktno Ustavnom sudu uz tvrdnje da dostupni pravni lekovi nisu bili delotvorni. Podnosioci zahteva, međutim, moraju pokušati da dobiju pomoć kroz redovna pravna sredstva pre nego što zaključe da data pravna sredstva nisu delotvorna. Apstraktna tvrdnja da dostupna pravna sredstva nisu delotvorna ne zadovoljava zahtev iscrpljivanja pravnih sredstava.
32. Posledično, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu ispunili zahtev iscrpljivanja svih pravnih sredstava predviđen zakonom, član 113. (7) Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

33. Ustavni sud, u skladu sa članovima 27 (1) i 47 Zakona i članom 52 (1) i 55 Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 15. oktobra 2010. god, VEĆINSKIM GLASVOIMA:

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev za izricanje privremene mere.
- II. DA ODBACI podnesak kao neprihvatljiv.
- III. Ova Odluka biće upućena strankama i biće objavljena u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona.
- IV. Ova Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija Izvestilac

Almiro Rodrigues, s.r.

Predsednik Ustavnog Suda

Prof dr Enver Hasani, s.r.